

† Ὁ Μεσημβρίας Ἰγνάτιος †. † Ὁ Φαναρίου Γρηγόριος †.
 † [Ὦ] Κερνίτζης Θεοδόσιος †. † Ὁ Κιτροῦς Λουκιανός †.

Exstat in codice bibliothecae Taurinensis gr. CCCXXXVI. B. VII. 29, ex quo minus accurate edidit Pasinius in Catalogo cod. graecorum ejusdem bibliothecae p. 417. Cod. est saec. XVI, olim fuit Gabrielis Severi.

X. 6652—1143, mense octobri, ind. VII.

Leon, episcopus Nauplii et Argorum, instituit monasterium virorum S. Mariae in loco Area, transfert moniales, quae antea habitabant monasterium, in coenobium erectum in loco dicto Buze editque regulam novi monasterii.

I. † Ὑπόμνημα τοῦ ταπεινοῦ Λέοντος καὶ εὐτελοῦς ἐπισκόπου Ἀργους καὶ Ναυπλίου ἐπὶ τῇ γεγονούσῃ παρ' αὐτοῦ νέᾳ μονῇ ἐπ' ὄνόματι τῆς ὑπεραγίας θεοτόχου ἐν τῇ τοποθεσίᾳ τῆς Ἀρειας †.

† "Ἐρθασε μὲν ἡ ἡμετέρα εὐτέλειχ Ἱερὸν δομῆσασθαι φροντιστήριον ἐπ' ὄνόματι τῆς ὑπεράγνου διεσποίης ἡμῶν θεομήτορος κατὰ τὴν τοποθεσίαν τῆς Ἀρειας, ἐν ᾧ τὸν μοναδικὸν βίον ἀγύειν ἔταξε γυναικας τὰς αἱρουμένας ὑπέχεσθαι τὸν ζυγὸν τοῦ Χριστοῦ καὶ θεοῦ ἡμῶν τὸν ἀριθμὸν τριάκοντα ἕξ, καὶ μέντοι καὶ πρὸς τῇ τῆς καταμονῆς ἀναπαύσει καὶ τὰ πρὸς ζωὴν ταύταις συγέταξεν, διστοιχίᾳ εἰς τὸ ἀπέραντον ἔχειν αὐτάς, διθεν ταῦτα πορίσαιντο, ὡς μὴ τῇ τούτων ἐλλείψει διὰ τὴν ἀναγκαῖαν τοῦ σώματος χρείαν ἀτόνως τὸν μοναδικὸν ἀγύωσι δρόμον, καὶ δι' ὑπομνήματος δὴ αὐταῖς τὸ εἶναι τὸ τοιοῦτον σεμνεῖον ἐλεύθερον πάσης ἐκκλησιαστικῆς τε καὶ ἀρχοντικῆς χειρὸς εἰς τὸν αἰῶνα τὸν ἅπαντα διετάξατο· τί τὸ μετὰ ταῦτα; οὐ μακρός τις παρωχήσει χρόνος, καὶ διπερ ἐστὶν ἴδεῖν τοὺς φυτοκόμους καὶ γεωργοὺς κατὰ τέχνην τὴν ἑαυτῶν ποιοῦντας, καὶ νῦν μὲν κλιῶνα τινὸς φυτοῦ πηγγύνυτας τῇ γῇ καὶ μέχρι τινὸς θεραπεύοντας, ἔπειτα δὲ τοῦτον ἐκεῖθεν ἀποσπῶντας καὶ ἀλλαχόσε μεταφυτεύοντας, ὡς ἐντεύθεν τοῦ φυτοῦ καὶ πρὸς σύμπηξιν ἐδρασιτέραν καὶ πρὸς αὖτησιν ἐλαύνοντος χρείττονα καὶ πρὸς καρποφορίαν πρωτεύματέραν, τοιοῦτόν τι συμβέβηκε καὶ ἡμᾶς ἐργάσασθαι ἐπὶ τῷ τοιούτῳ σεμνείῳ, εἰ καὶ παρὰ τὴν ἡμῶν ἕξ ἀρχῆς πρόθεσιν τῶν τοῦτο συστησαμένων τὸ γεγονός ὑστάτως ἐτύχανεν, ἀλλὰ γε τὸ τοῦ πράγματος ἀποτέλεσμα παρόμοιον ἀποδέδεκται· τῇ ῥηθείσῃ προνοίᾳ τῶν φυτοκόμων ἐπειδὴ γὰρ τὰ καθ' ἡμᾶς ταῦτα παράλια καθ' δλον τὸν ἐνιστὸν πλήρη τυγχάνουσι θαλαττίων ληστῶν, κατὰ πᾶσαν ἄδειαν τὰ πάντα ληιζομένων καὶ ὅ τι βούλογται ἀποκο

δρώντων κατὰ παντὸς τοῦ εἰς σφῶν χεῖρας ἐμπίπτοντος, φόβος δὲν ἀγενῆς ἡμᾶς ἐπέθραστε, μήποτε τὸ τοιοῦτον σεμνεῖον εὐάλωτον δην τοῖς τοιούτοις λησταῖς οἷα τῆς Θαλάσσης οὐ πόρρω ἀφεστηκός, ὑπὸ τούτων ἀπόληται καὶ πρὸς ταῖς ἀφαίρεσσι τῶν ἐνόντων τῇ μονῇ καὶ φθορᾷ τῶν μοναζουσῶν ἐπιγίνετο, ἢ γαίρουσιν εἰς τὰ μᾶλιστα [οἱ] καθίπαξ τὸν θεῖον ἀπωσάμενοι φόβον καὶ τὸν ληστρικὸν μετιόντες βίον· τὸν δὲν μὴ τοιούτον τι συμβῇ συνεργίᾳ τοῦ μισοκάλου σατὰν καὶ τὸ δόξαν ἡμῶν εὐσεβὲς σπουδασμά εἰς τοὺν αντίπεριστῇ, πρὸς δευτέρους πόνους ἀπεδυσάμεθα καὶ σεμνεῖον ἔτερον ἐξ αὐτῶν κρηπίδων δομησάμενοι, πόρρω διασκείμενον τῆς Θαλάσσης περὶ τὴν τοποθεσίαν τοῦ Βούζη, ἐπ' ὄνόματι ίδρυθὲν καὶ τοῦτο τῆς πανάγκου δεσποίνης ἡμῶν καὶ θεομήτορος, καὶ περὶ αὐτὸν κελλία τὰ πρὸς ἀνάπτωσιν τῶν μοναζουσῶν καὶ λοιπὰ τὰ γρειώδη τῷ τοιούτῳ σεμνεῖῳ ποιῆσαντες, ἀλλὰ καὶ τὴν πρὸς σωματικὴν παντοίαν καὶ διηγεικὴν πρόνοιαν τῶν μοναζουσῶν ἀφιερώσαντες τῇ μονῇ, καὶ τὸ πάντοθεν ἐλεύθερον καὶ ἀδέσποτον εἰς τὸν αἰῶνα τὸν ἀπαντα περιποιησάμενοι ταύτη, δι' ὑπομνήματος ἡμῶν τῶν εὐτελῶν τῶν γρηματισάντων ταύτης ιτητόρων, ἐνταῦθι τὰς μοναζουσας συετάξαμέν τε καὶ συνηγάγομεν καὶ καθηγουμένην τούτων πρεστησάμεθα. τὴν δέ γε προτέραν τούτων μονῆν εἰς ἀνδρῶν μετεσκευάσαμεν συναγγεχότες αὐτάρκεις μοναχούς καὶ τούτους ταύτη ἐγκατοικίζαντες, οὓς καὶ τριάκοντα ἐξ βουλόμεθα εἶναι εἰς ἀεί, εἴτε καὶ πλείονας, ἐλάττους δὲ οὐδαμῶς, καὶ διὰ σφραγίδος ἡγούμενον ἐν αὐτοῖς κατεστήσαμεν. ἐπειδὴ τοίγυν ἐκ τοιούτων αἰτιῶν ἡ μετάθεσις ἀπὸ τῆς τοιαύτης μονῆς ἐπηκούούθησε τῶν μοναζουσῶν ἐφ' ἑτέρων, τὴν ἐκ βάθρων ἀρτὶ συνεστησάμεθα, εἰς ἀνδρῶν δὲ τὴν προτέραν γυναικεῖαν μονῆν ἡμείψαμεν, ὡς δι' ἔκατέρωθεν δ θεὸς δοξάζοιτο, καὶ ψυχαὶ ἀρρένων καὶ θηλειῶν ὠσαύτως σώζοιντο, διαταττόμεθα διὰ τοῦ παρόντος ἡμῶν ὑπομνήματος, πάντα τὰ ἀφιερωθέντα παρ' ἡμῶν τῇ προγενεστέρᾳ γυναικείᾳ μονῇ τῇ κατὰ τὴν "Αρειαν διακειμένη τῇ ἐς նοτερον ἀπὸ γυναικείας εἰς ἀνδρῶν μεταμειφθείσῃ δι' αἵ ἔφαμεν αἰτίας, ἐπ' αὐτῇ τῇ νῦν γυναικείᾳ μονῇ τῇ ἐν τῇ τοποθεσίᾳ τοῦ Βούζη διακειμένῃ ἀπαράσπαστα εἶναι καὶ ἀμείωτα εἰς τὸν αἰῶνα τὸν ἀπαντα καὶ τὸ γεγονός παρ' ἡμῶν ἐπ' αὐτῇ ὑπόμνημα ἀπαράθραυστον μένειν πάντη καὶ ἀπαράβατον ἐπὶ πᾶσι τοῖς ἐμφερομένοις αὐτῷ, ὡς δοκεῖν τὰς αὐτὰς μοναζουσας ἐν αὐτῇ τῇ μονῇ τῆς "Αρειας καὶ πάλιν παρεῖναι, καν ἐν τῇ μονῇ τοῦ Βούζη ποιῶνται τὴν οἰκησιν καὶ τὸν ἀσκητικὸν διατηνόσι· βίον, ἐγγωροῦμεν δὲ τὸν καθηγούμενον τῆς αὐτῆς ἀνδρῶν μονῆς ἐπ' ἀδείας ἔχειν ἐπιτηρεῖν τὸν οἰκονομοῦντα τὰ τῆς γυναικείας μονῆς, εἴτερ καὶ ἡ καθηγουμένη καὶ αἱ λοιπαὶ μοναχαὶ τοῦτο βούλοιντο· ὡς ἔφαρον γάρ αὐτὸν οἰοντες βουλέμεθα εἶναι καὶ ἀντιποιεῖσθαι τῶν μοναζουσῶν, ἐφ' αἵ

δυσχερείας ἔχουσι παρ' αὐτῶν προσκαλούμενον, ἀπαξέ μέντοι τοῦ χρόνου, εἶτε καὶ δις παραβάλλειν τοῦτον τῷ μοναστηρίῳ πρὸς προσκύνησιν διατατόμεθα καὶ κοινῶς συνομιλεῖν τῇ τε καθηγουμένῃ καὶ τοῖς λοιπαῖς καὶ μὴ συγνάχις, προφάσει δῆθεν ἀντιποιήσεως, ἵνα μὴ πρόσκυμμα τοῖς κοσμικοῖς γένοιντο, καὶ καθάπαξ παντοίως σπουδάζειν τὰ πρὸς σύστασιν τῆς μονῆς, ἀνοσφίστως δὲ καὶ μηδὲ ἄχρι μοδίου· σίτου ἢ μέτρου οἷς οἵτε οἴνου ἀπτεσθαι τῶν τῆς μονῆς ἢ κατίκους τινός, τὸν βουληθέντα γάρ τίγρούμενον τοῦτο ποιῆσαι διηγεῖται ἀφορισμῷ καθυποβάλλομεν. καὶ ταῦτα μὲν οὕτω τὰ τῆς γυναικείας μονῆς τετύπωτο καὶ διώριστο, τὰ δέ γε τῆς ἀνδρώας ἀπ' αὐτῆς τῆς ἀρχῆς τὴν ἀρχὴν λαμβανέτω, τὸν καθηγούμενον ἀπ' αὐτῆς τῆς μονῆς γίνεσθαι διατατόμεθα τὸν δέ ἐκ τοῦ τοιούτου¹⁾ συστήματος καὶ χρόνων καὶ ἀρετῆς τὸ αἰδέσιμον ἔχων καταφαίνοιτο καὶ παρὰ τῆς ἀδελφότητος πάσης ἐγχρίνοιτο, ἵν' εἶτε καὶ τοῖς λοιποῖς ἀρχέτυπον παντὸς ἀγαθοῦ, μὴ τῷ τῆς τίγρουμενείας ἀξιώματι καλλωπιζόμενος, ἀλλὰ μᾶλλον αὐτὸς καλλωπίζων τοῦτο τοῦ τρόπου τῇ κοσμιότητι. ἡ μέντοι προγείρησις τούτου οὕτωσι προβαινέτω· ἡ ἀρχερατικὴ ῥάβδος τίμῶν τῶν εὐτελῶν τῶν τὴν μονὴν δομησαμένων περὶ τὰ πρόθυρα τοῦ Ἱεροῦ Θυσιαστηρίου τιθέσθω, καὶ ὁ προκριθεὶς πρὸς τὴν τίγρουμενείαν ἐν τῷ τοιούτῳ τόπῳ γονυκλισίας ποιήσας πρότερον τὴν ῥάβδον παρὰ τοῦ Ἱερέως μετὰ τῆς προσηκούσης εὐχῆς καὶ εὐλογίας ἐγχειρίζεσθω, τὸ ἀξιός τε ἐκ τρίτου παρὰ τῶν μοναχῶν ἀκουέτω, καὶ ὁ Ἱερεὺς ἐκτενῆ δέησιν ποιείτω, καὶ μετὰ τὴν μνήμην τοῦ ὀνόματος τῶν δομητόρων τίμῶν καὶ τούτου μνημονεύετω, καὶ οὕτως ἔσται τοῦ λοιποῦ τῆς προστασίας κεκτημένος ἀπαραλόγιστον, τῷ τοι[ούτῳ] καὶ τῷ τυπικῷ ἐν ἀπασι γρῆσθαι ἐντελλόμεθα τῆς μονῆς τοῦ κυροῦ Μελετίου ἐν τῇ ἐκκλησιαστικῇ δηλονότι ἀκολουθίᾳ καὶ τῇ²⁾ τῆς τραπέζης διαίτῃ τὸ αὐτὸς σιτουμένους, τὸ αὐτὸς πρὸς πόσιν προσφερομένους, καὶ μὴ διαφορὰν βρωμάτων ἐπὶ τῆς κοινῆς τραπέζης εἰσάγεσθαι, εἰ μὴ που Ἰωας διὰ νόσου τις τὰ πρόσφορα σιτία προσφέροιτο· εἰ γάρ ποτε νοσεῖν ἐπισυμβαίνῃ τινὶ καὶ ὑπὸ τῆς σωματικῆς ἀσθενείας ἐπηρεάζοιτο, καὶ μηδὲ εἰς τὴν κοινὴν τράπεζαν Ἰωας ἰσχύει πορεύεσθαι, τηγικαῦτα γρεών τὸν προϊστάμενον πᾶσαν προσφέρειν αὐτῷ ἐπιμέλειαν καὶ ἐπὶ τῇ κέλλῃ παραβάλλειν τοῦ ἀρρωστούντος καὶ τὸ λυσιτελοῦν πρὸς ὑγίειαν³⁾ βρῶμα προστάττειν τούτῳ [παρα]σκευάζεσθαι· πρὸς ἐπὶ τούτοις διατατόμεθα, ἵνα τῶν μοναχῶν οἰκονόμον παρὰ τοῦ καθηγουμένου προβάλλεσθαι καὶ διευθύνεσθαι, εἴτε μὴν καὶ ἐκκλησιάρχην τὰ τε βιβλία καὶ τὰ δικαιώματα τῆς μονῆς καὶ τὰ λοιπὰ Ἱερὰ ἐπιτρούντα, πρὸς τούτων καὶ δοχειάριον καὶ δογματίον εἶναι ἐν τῇ

¹⁾ Cod. τοσούτου.²⁾ Cod. τῷ . . . διαίτῃ.³⁾ ὑγίειαν cod.

μονή καὶ πάσαν εἰσοδόν τε καὶ ἔξοδον ὅθεν δήποτε πορτέριμέντην γίνεσθαι ἐνώπιον τῶν ὀφελκαλμῶν τοῦ καθηγουμένου καὶ τῶν λοιπῶν μοναχῶν, σφραγίζεσθαι δὲ τὸ δογεῖον καὶ παρὰ τοῦ καθηγουμένου καὶ συνόλως εἰπεῖν, οὕτε τὸν ἥγονμενον γωρίς τούτων τῶν τριῶν ποιεῖν τι διορίζόμεθα, οὕτε τούτους χωρίς τοῦ καθηγουμένου. εἰ μέντοι παρά τινος τῶν φιλοχρίστων προσενεγκθείη τῇ μονῇ καὶ δωρηθείη κτῆσις ἀκίνητος, ἐλευθέρων μὲν οὖσαν παντὸς δημοσίου ὄφληματος, προσδεγέσθω, εἰ δέ τι τοιούτον βάρος ἐπικείμενον ἔχει, ἀφιέσθω· καθάπαξ γάρ πάντα τοιούτον περισπασμὸν μακρὰν τῶν μοναχῶντων ἀποσκορακίζομεν καὶ οὐδεμίαν . . .¹⁾ Θεραπεύωσι τὸν κύριον καὶ μὴ εἰς δημοσιακὰ λειτουργήματα ἑαυτοὺς ἐμβαλόντες πέρισπασμάν τινας ἔχοιεν ὑπὸ τῶν φορολόγων, ἀλλὰ μόνον ἀρκεῖσθαι μετὰ τῶν προρρηθεισῶν μονῶν τῶν κατ' ἐπιθεσιν διθεισῶν αὐτοῖς εἰς τὸν διηγεῖη καὶ ἀπέραντον αἰῶνα. ταῦτα μὲν οὖτα διορίζόμεθα, καὶ τὸ ἐλεύθερον καὶ ἀδώρητον τῇ μονῇ χαριζόμεθα διὰ τοῦ παρόντος ἡμῶν ὑπομνήματος καὶ μηδὲ ὑπὸ ἕφερον τῇ χαριστηκάριον τῇ ἔτερόν τινα γενέσθαι ταύτην ποτὲ ἐντελλόμεθα, μηδὲ τινὶ ἐστηματισμένῳ ὀνόματι διοικήσεως ἵσως τῶν τῆς μονῆς πραγμάτων τῇ ἐπικουρίᾳς καὶ ἀντιλήψεως ἐπεμβαίνειν τινὰ τῇ μονῇ καὶ οὖτα ταύτην πορθεῖν καὶ ληίζεσθαι, ἀλλ' οὐδὲ αὐτοὺς τοὺς μεθ' ἡμᾶς ἐσομένους ἀγιωτάτους ἀρχιερεῖς ἐθέλομεν ὅλως πρὸς τὴν μονὴν τῇ τὰ τῆς μονῆς παρακύπτειν πράγματα τῇ ἐξουσιοτικὸν ἔχειν τι δίκαιον ἐπ' αὐτῇ, ἀλλὰ πάντη τῆς χειρὸς αὐτῶν ταύτην ἀπάγομεν, τὴν ἀναφορὰν μόνην τοῦ ὀνόματος ἐν ταῖς θείαις μυσταγωγίαις τούτοις παραλιμπάνοντες καὶ τὴν τῶν ψυχικῶν σφαλμάτων ἐπιτήρησιν. οὐκοῦν οὐδὲ ἔξαρχός τις τῇ ἔκδικος τῇ ἀρχιμανδρίτῃς τῇ οἰκονόμος τῇ ἀλλος τις παρὰ τῶν ἀρχιερέων εἰς τὰς τοιαύτας διακονίας προβαλλόμενος ἔξει ἀδειαν ἔνθον εἰσιέναι ποτὲ τῆς μονῆς, ἀλλὰ καὶ αὐτῶν τῶν προσαυλίων ἀπελαθήσεται, εἰ μὴ γάριν εὐγῆς. εἰ δέ τις τοιούτον τι τολμήσει τῶν διακονητῶν τούτων καὶ παρὰ τὰ ἡμῖν ἐντεταλμένα διαπράξαιτο, ἔσται ὁ τοιούτος τὸν ἀπὸ τῆς ζωαρχικῆς τριάδος ἀλυτον δεσμὸν περικείμενος διὰ τῶν ἀναξίων ἡμῶν λατρευτῶν αὐτῆς τούτον δεξάμενος. παρεγγυώμεθα γοῦν ἐν ἀγίῳ πνεύματι τοῖς ἐν κυρίῳ ἀδελφοῖς καὶ διαδόχοις ἡμῶν ἐπισκόποις τὴν οἰκονομίαν ταύτην ἡμῶν ἀποδέξασθαι καὶ μηδέν τι καινοτομῆσαι διανογθῆναι πρὸς λύμην τὴν οἰανοῦν ὑποφθορὰν τῆς τοιαύτης μονῆς, ἀλλ' εἰς τοὺς ἔξης καὶ διηγεῖταις ἀπαντας χρόνους κατὰ τὸ δόξαν ἡμῖν ἔξάγεσθαι τε καὶ διευθύνεσθαι καὶ τοὺς μονάζοντας ἐν τῇ αὐτονόμῳ καὶ αὐτοδεσπότῳ ταύτη μονῇ τὴν ἀσκητικὴν πολιτείαν ἔχειν ἀνεπηρέαστον. εὖ γάρ οἶδα καὶ πέπεισμαι, ὅτι τηλικ-

¹⁾ Deest aliquid, supplendum videtur ὄχησιν ἔχοντες.

αύτης ἐπιμελείας παρ' ἡμῶν γενομένης αὐτοῖς πρὸς τῶν ἀρετῶν τὸ γυμνάσιον καὶ οὐδενὸς ὅντος ἐμποδὼν πρὸς τὸ εὐαργεστῆσαι θεῖον, εἰ μὴ δι' οἰκείαν χαυνότητα καταρραθυμήσαιεν ἐπὶ τῷ καλῷ, ἀλλ' ἐπιτεταμένως καὶ ὀλικῶς πρὸς ασκησιν ἔδοιεν, γενεὰν εὐθέων εὐλογημένη κατὰ τὸν Σολομῶντα φανήσονται· καὶ τῶν ἄνωθεν διωρεῶν ἀφθονον σχοῖνεν τὴν χορηγίαν καὶ ἔσοιντο τὰ ταμεῖα αὐτῶν πλήρη ἐξερευγόμενα ἐκ τούτου εἰς τοῦτο κατὰ τὸν ψαλμῳδὸν καὶ χειθῆσονται μὲν αἱ ὁδοὶ αὐτῶν βουτύρῳ καὶ τὰ ὅρη χειθῆσονται γάλακτι· εἰ γάρ φαιδρὰς τὰς λαμπαδίας τῆς ψυχῆς διὰ τῆς δέκραιφνοῦς ὑγιείας ἀνάψαιεν καὶ ἀγρύπνων τῶν τῆς ψυχῆς ὀφθαλμῶν τῷ ἀκηράτῳ νυμφίῳ Χριστῷ πρὸς ὑπαντήν ἐτοιμότατοι γένοιτο, οἷον ἀρραβώνας τίνα καὶ μνήστρον τῆς ἔνδον τοῦ νοητοῦ νυμφῶνος εὐθυδρόμου καὶ λαμπρᾶς εἰσελεύσεως τῶν ἐπὶ γῆς ἀγαθῶν τὴν πλουσιότερον γένσιν καὶ παρὰ χωρίου διαψιλεστάτην κτήσαιντο, ζητήσοντες μὲν τὴν βασιλείαν τῶν cūρων, τὰ δὲ ἀλλα πάντα κατὰ προσθήκην κτησάμενοι. ἀλλ' εἴη ταῦτα καὶ γένοιτο, Χριστὲ, βασιλεῦ, καὶ τὸ ιερὸν τοῦτο καὶ πνευματικὸν μοι γεώργιον ὑπὸ σοὶ γεωργῷ καὶ φυτῶν ἀθανάτων μελεδωνῷ καρποφορῆσαι μὲν εἰς τριάκοντα, καρποφορῆσαι δὲ εἰς ἑπτήκοντα καὶ τελευταῖον εἰς ἑκατὸν καὶ ἀνατεῖλαι στάχυς ἐκ τοῦδε πνευματικὸς ὥραῖος καὶ πέπειρος καὶ τῆς ἐν cūρωνοῖς ἀποθήκης ἐπάξιος, διτὶ καὶ ὑπὸ φρουρῷ τηρεῖσθαι τοῦτο καλῶς ἐγὼ κατεφώρασα, τῇ πανάγῳ παρθένῳ καὶ κατὰ τρόπον καὶ λόγον ἀρρητὸν κυησάσῃ σε καὶ ἡγεμόνα καὶ προστάτην¹⁾ τῆς γεοσυλλέκτου ταύτης ἀγέλης προτέθηκα καὶ ἀπὸ ταύτης κεκληθεῖτε καὶ γαραχτηρίζεσθαι τὴν ιερὰν ταύτην μάνδραν ἡρετισάμην, ἵνα καὶ ὡς μητρικὸν ἀνάθημα διαψιλεστέρχει τῆς σῆς ἀρωγῆς ἐπιτεύξοιτο καὶ τὸν ἀπαντα γράνον ἐν ιερᾷ καταστάσει διαφυλάττοιτο. παρακαλῶ οὖν καὶ πάλιν τοὺς μετὰ μὲ ἀγιωτάτους δεσπότας μου ἀδελφοὺς καὶ συλλειτουργούς, ἀρκεσθῆναι μόνη τῇ αὐτῶν ἀναφορᾷ καὶ οὐδὲν ἔτερον δίκαιον κεκτῆσθαι ἐπὶ τῇ πολλαχῷ προρργθείσῃ μονῇ ή σοραγίδος ή ἐπιλογῆς ἡγεμόνου ή παραπέμπειν τὸ τοιοῦτον μοναστήριον εἰς ἔτερα πρόσωπα δωρεαστικῷ λόγῳ ή τάττειν τινὰ μοναχὸν καταπεμπτὸν²⁾ η ἕδιον η ἀλλότριον η δλῶς ἐξουσίαν τινὰ ἔχειν ἐν αὐτῷ, ἀλλ' η μόνον τὸ τῆς ἀναφορᾶς, ὡς προείρηται. ὅρκίων γενν αὐτοὺς εἰς τὸ φρικωδέστατον διογμα τῆς ἀγίας τριάδος, μηδέποτε πρὸς ἐπήρειαν η ζημίαν η διούλωσιν ἀποβλέψαι τοῦ δηλωθέντος μοναστηρίου· ἐλεύθερον γάρ εἶναι καθάπαξ διατυπούμεν πάσῃς γειρᾶς ἀρχιερατικῆς τε καὶ ἀργυρικῆς· ἐπὶ τούτῳ γάρ καὶ τὸ παρὸν ἡμῶν [ὑπόλιγημα] διπογραφῆ πιστωθὲν καὶ τῇ διὰ μολύβδου βούληγη σερπίτισσῃ τῇ ἐν ἑνὶ μέρει

1) In cod. corr. ex προστάτην.

2) καταπειπτόν cod.

έγούσῃ τὴν ὑπεραγίαν Θεοτόκου, ἐν δὲ τῷ ἔτέρῳ τὸν ἄγιον Θεόδωρον ἐπεδόθη τοῖς μοναχοῖς εἰς ἀσφάλειαν μηνὶ ὁκτωβρίῳ ἵνδο. ζ' ἔτους ,σχνβ' †.

† 'Ο εὐτελής ἐπίσκοπος Ναυπλίου καὶ "Αργους Λέων †.

II. Τυπικὸν τῆς ἀγίας μονῆς ποιηθὲν παρὰ τοῦ κτήτορος τῆς αὐτῆς ἀγίας μονῆς.

Τυπικὸν τοῦ ταπεινοῦ Λέοντος καὶ εὐτελοῦς ἐπίσκοπου "Αργους καὶ Ναυπλίου ἐπὶ τῇ γεγονούσᾳ παρ' αὐτοῦ νέᾳ μονῇ ἐπ' ὄνόματι τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου ἐν τῇ "Αρειᾳ.

Εὐχαριστοῦμέν σοι, Χριστέ, βασιλεῦ αἰώνιε καὶ ὑπεραιώνιε, παντὸς αἵτιε καὶ τελεσιουργὲ καὶ πράγματος καὶ νοήματος, διὶ καὶ δι' ἡμῶν τῶν εὐτελῶν τε καὶ ἀσθενῶν φυστήναι μονὴν Ἱερὰν εὐεξάγησας εἰς δόξαν τοῦ πανεντίμου καὶ μεγαλοπρεποῦς ὄντος σου εἰς κατοικητήριον τῆς γάριτος τῆς ὑπὲρ νῦν καὶ λόγου τεκούστης σε δεσποίνης ἡμῶν καὶ θεομήτορος, εἰς ἐγγυμναστήριον ἀνδρῶν ἀσκούντων καὶ σῶν λατρευτῶν, ταύτης δὲ θεοπόντων, ἀρετῆς τε ἐραστῶν καὶ τῆς ἔσωτῶν σωτηρίας ἐπιμέλειαν ποιουμένων, θέλημα τοῦτο τῆς ἀγράντου σου μητρός, καὶ τῆς σῆς ὡς ἀληθῶς δυνάμεως ἀποτέλεσμα· ποῦ γάρ τίμεῖς καὶ πῶς καὶ πόθεν ἴσχύσαμεν τοιεῦτον ἔργον Θεοφιλές κατορθῶσαι καὶ διαπράξασθαι, εἰ μὴ τὴ παναλκεστάτη γεῖρα ἡμῶν ἀντελάβετο; ὡς ἄγε γάρ ταύτης σύτε ὁ οἰκοδομῶν οἰκοδομήσει, οὕτε ὁ φυλάττων φυλάξει.

α'. Περὶ τῆς Ἱερᾶς ὁμολογίας καὶ τῆς ἐν ταῖς κέλλαις ἀκολουθίας.

Διατατέμεθα τελεῖσθαι πᾶσαν ἑκάστοτε διοῖολογίαν ἀπαραλείπτως καὶ σπουδαίως καὶ μετὰ τῆς ἀρμοζούσης προσογῆς τε καὶ νήψεως κατὰ [τὸ] στουδιωτικὸν συναξάριον τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἀκολουθίας, ἀλλ' αὖτη μὲν κοινῇ τελεσθήσεται παρὰ τῆς ἀδελφότητος ἀπάσης, τῇ καὶ ὁ βίος κοινός ἐστιν· τῇ δὲ ἐν τοῖς ἴδεσις κελλίοις καθ' ἑκάστην γενήσεται, καθὼς ἂν εἴς ἕκαστος [βούλοιτο] καὶ δύναιτο, ἄγε μέντοι σαββάτου καὶ κυριακῆς καὶ τῶν δεσποτικῶν τε καὶ δεσποινικῶν ἔορτῶν· ἐν ταύταις γάρ καὶ μόναις τῶν ἀσκητικῶν ἴδρωτων ἀνάπαυλαν ἔξεσσιν, ἀγρυπνίαν δὲ ἐντελλόμεθα καθ' ἑκάστην κυριακὴν γίνεσθαι· ἀφ' ἐσπέρας καὶ ἐν ταῖς ἐπισήμοις ἔορταῖς καὶ αὐταῖς πάσαις ταῖς ἔορταῖς τῆς πανάγγου καὶ θεομήτορος.

β'. Περὶ τῆς Θείας Ἱερουργίας καὶ φωταγωγίας, περὶ λυχνοκαίας τοῦ θείου νυκτὸν καὶ τῶν ἔορτῶν.

'Η μέντοι Θεία καὶ ἀνήμαρτος θυσία ἐκτελεῖσθιν καθ' ἑκάστην ἔρθροις, σαββάτῳ μὲν καὶ κυριακῇ ἀπαραλείπτως, ἐν δὲ ταῖς λοιπαῖς ἡμέραις, εἰ μὲν

έσορτή τις ἐπισταίη δεσμοτική, ή δεσμοιγιακή, ή τινος τῶν ἐπισηματέρων ἀγίων, γινέσθω κατὰ ταύτην λειτουργία, εἰ δὲ μή γε, ἀπαξὲ ἐν ταῖς πέντε ταύταις ἡμέραις, πλὴν προσεκτέον ἑαυτοὺς ἐν ἐκάστῃ ἱερουργίᾳ· ἐν ταύτῃ γὰρ τὸ φρικτὸν τῆς ἡμετέρας σωτηρίας ἐπιτελεῖται μυστήριον καὶ καθαρευτέον πανταχόθεν καὶ ἀπ' αὐτῶν δήπου τῶν πονηρῶν λογισμῶν, πονηροὺς δὲ λογισμοὺς φημὶ τοὺς ἀπὸ παντὸς οἰουδήτινος πάθους συγισταμένους καὶ μεταληπτέον εὐλαβῶς καὶ μετὰ φέβου τῶν θείων ἀγιασμάτων, ὅσοις ἐπιτέτραπτοι τοῦτο παρὰ τοῦ δεχεμένου τοὺς λογισμοὺς ἐκάστου καὶ διακαρτερητέον ἄχρι καὶ συμπληρώσεως· οὐδενὶ γὰρ ἔξεσται αὐθαιρέτως μεταλαμβάνειν ἄνευ ἐπιτροπῆς τοῦ τὴν ἐπιμέλειαν τῆς ψυχῆς αὐτοῦ ποιουμένου ἦτοι τοῦ καθηγουμένου· ἔκείνῳ γὰρ καὶ μόνῳ τοὺς λογισμοὺς ἀποκαλύπτειν βουλόμεθα.

ΤΟΥΣ μέντοι μεταλαμβάνειν μέλλοντας γρὴ τὴν ὁφειλομένην ἐπὶ τῇ μεταλήψει ἀκολουθίαν φάλλειν κατὰ τὸν τύπον. ὁ δὲ καλούμενος διακλασμὸς γινέσθω καὶ ἐκάστην ἱερουργίαν, ὡς τῷ ἡγουμένῳ δοκεῖ, ή δὲ λυχνοκατά γινέσθω φιλοτιμοτέρα.

γ'. Περὶ τῆς, ἐν τῇ τραπέζῃ διαίτης καὶ περὶ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν μοναζόντων.

Μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τῆς θείας ἱερουργίας η ταύτης μὴ τελουμένης μετὰ τὸ τέλος τῆς ἀκολουθίας τῶν εἰθισμένων ὥρῶν συναγομένων τῶν ἀδελφῶν κατὰ τὸν νάρθηκα τῆς ἐκκλησίας κρουέσθω τὸ ξύλον τῆς βράσεως καὶ βαδίζετωσαν ἐπὶ τὴν τράπεζαν τὸν συνήθη φαλμὸν ἀδοντες εἰς ἐπήκων, τοῦ καθηγουμένου μὲν προηγουμένου, ἐπομένων δὲ τῶν ἄλλων, ὃσοι δὲ κατὰ τὴν πρώτην τράπεζαν μέλλουσι ἐσθίειν, οὗτοι τε εἰσιόντες καὶ τὸν φαλμὸν ἐκπεράνοντες, τοῦ ἡγουμένου εὐλογοῦντος τὴν τράπεζαν, καθεζέσθωσαν εὐτάκτως καὶ ἡσυχῇ ἀναμιξῆς γηραιῶν μετὰ νέου, ἵνα πᾶς λόγος ἀργός, ἥθος τε καὶ σγῆμα [καὶ] νεῦμα παρὰ τὸ προσῆκον γινόμενα ἀναστέλλοιντο, ἄλλος ἄλλῳ καὶ ἔκαστος ἐκάστῳ τῆς καθέδρας παραχωρῶν η καὶ καθὼς ὁ προεστῶς διατάξεται, τὴν πρώτην καθέδραν οὗτος ἐπέχει· μηδὲ γὰρ γένοιτο τινα περὶ προεδρίας φιλονεικεῖν καὶ μοναδικῶς ζῆν ἐπαγγειλάμενον κοσμικῶς ἐρίζειν, τὸν δὲ χωρὶς αἰτίας εὐλόγου ἀπολιμπανόμενον τῆς κοινῆς εἰσόδου τεθέντος . . . ἐμβληθέντων τε τῶν περιττευμάτων . . . καὶ τῆς συγήθους εὐχαριστίας τελεσθείστης ἀνιστάσθωσαν ὅμοι πάντες φαλλοντες τὴν κατὰ τύπον ἀκολουθίαν καὶ λεγομένου συγήθως τοῦ στίχου παρὰ τοῦ προεστῶτος ἀπιέτωσαν ἔκαστος ἐπὶ τὴν ἴδιαν κέλλην. εἶτα καὶ πρὸς τὸ ἐργάζειρον τραπέσθωσαν, οὐχ ἔξει δέ τις ἀδεῖαν ἐν τῇ ἴδιᾳ κέλλῃ καθ' ἑαυτὸν ἐστιάσθαι, εἰ μή που τις ἐν ἀσθενείᾳ καὶ τῇ κλίνῃ κατάκειται η καὶ κατ' οἰκονομίαν ἐπιτραπείη τοῦτο παρὰ τοῦ προεστῶτος. ἀλλ' οὐδέ τι ἔχειν ἴδιόκτητον ἐν τῷ κελλίῳ αὐτοῦ. ἐπὶ δὲ τῇ ποστητῇ τῶν βρωμάτων τὸ περὶ τῆς κατὰ τὴν τράπεζαν διαίτης τὸ στουδιωτικὸν τυπικὸν κρατήσει, ἕπει γε

μήν καὶ ἡ τοῦ προεστῶτος διάκρισις. τὰ αὐτὰ δὲ κρατήσει καὶ κατὰ τὸ δεῖπνον, ὅτε τούτου καιρός. διατατόμεθα δὲ καὶ ἡμεῖς οἱ ἀνάξιοι ὡς κτήτορες, τρεῖς μίνσους ἐσθίειν ἑκάστη ἡμέρᾳ ἐν ταῖς ἀπολύτοις ἡμέραις καὶ ἐν ταῖς ἔγραφογραμματίσι, ἐν δὲ ταῖς ἑορτασίμοις ἡμέραις καὶ ταῖς μηγμοσύνοις καὶ σύρι τῶν πέντε ἐσθίειν, λουέσθαι δὲ κατὰ σάββατον, ἃνευ τῆς ἀγίας μεγάλης τεσσαρακοστῆς· καὶ τότε γάρ κατὰ τὸ σάββατον τὸ λεγόμενον τοῦ ἀγίου Λαζάρου λουέσθωσαν ἀπαντες μετὰ καὶ τοῦ ἥγουμένου καὶ ἐσθιέτωσαν καὶ ἴχθύας, ὁμοίως δὲ καὶ κατὰ τὴν ἀγίαν ἑορτὴν τοῦ εὐαγγελισμοῦ ἐσθιέτωσαν ἴχθύας εἰς δόξαν τῆς παναγράντου θεομήτορος.

δ'. Περὶ τῆς ἐνδυμενίας τῶν ἀδελφῶν.

Προστίχει δὲ καὶ ἴρατικ ὧνεισθαι κατὰ τὴν τῆς μονῆς εὐπορίαν τρίχινα καὶ τῷ δοχείῳ ἐναποτίθεσθαι, ὡς ἂν οἱ ἀδελφοὶ λαμβάνοιεν, ὅτε χρήζοιεν, περιποτεσθαι τε καὶ τὰ παλαιὰ καὶ παρέγεσθαι πρὸς γρῆσιν. τὸ δ' αὐτὸ γίνεσθαι καὶ ἐπὶ τῶν μανδύων καὶ περιστῆθίων καὶ ὑποδύσεων καὶ πάντων ἀπλῶς τῶν περιβολαίων, ὅτε μέντοι ἔχῃ τις χρείαν λαβεῖν καὶνόν, προσφερέτω τὸ παλαιὸν εἰς τὸ δοχεῖον εἰδῆσει τοῦ προεστῶτος, καὶ οὕτως ἀντιλαμβανέτω καὶνόν, μέτρον δὲ πᾶσι τοῖς περιβλήμασι· ἡ χρεία ἔστω, πληρουμένου κάντασθα τοῦ κατὰ τοὺς ἀποστόλους ῥητοῦ τοῦ φάσκοντος· διεδίζοτο ἑκάστῳ, καθὸ ἃν τις χρείαν εἶχε.

ε'. Περὶ τῆς νηστείας τῶν ἀγίων τεσσαρακοστῶν.

Περὶ μὲν τῆς νηστείας τῆς μεγάλης τεσσαρακοστῆς, ἔτι δὲ καὶ τῆς λεγομένης τοῦ ἀγίου Φιλίππου τὸ στουδιωτικὸν τυπικὸν διέξεισι καὶ παραφυλαττέσθω τὰ ἐπὶ ταύταις κατὰ τὴν ἐκείνου περιληψῆν, κατὰ δὲ τὴν πρὸ τῆς ἑορτῆς τῶν ἀγίων ἀποστόλων, ἐπειδὴ μεγάλαι εἰσὶν αἱ τότε ἡμέραι, δις ἐσθιέτωσαν, εἴ γε καὶ βολλούντο· ταῦτα γάρ μόνον ἔχει παρηλλαγμένα παρὰ τὰς ἄλλας ἀπολύτους ἡμέρας ἡ τοιαύτη νηστεία, τὸ στιχολογεῖν ἐν τῇ τρίτῃ καὶ ἕκτῃ ὥρᾳ, εἴδ' οὕτως ἀριστῶν καὶ τὸ ἀπέχεσθαι τυροῦ καὶ ώοῦ.

ς'. Περὶ τῆς λεγομένης ἀποταγῆς.

Κωλύω δὲ καὶ τὴν λεγομένην ἀποταγήν, εἴπερ ἔστι δι' ἀκινήτων τέλος ἔχόντων· εἰ δέ τις μὴ τοιοῦτον προσενέγκῃ τῇ θεομήτορι, τοῦτο παραδεκτέον ὡς ἀνάθημα καὶ δῶρον καὶ ἀμαρτημάτων ἔξιλασμα· τὴν γάρ ὑποταγὴν τοῦ προσώντος ἀντὶ πάσης ἀλλῆς προσεγέζεως κρίνω καὶ μᾶλλον, εἴπερ τις αὐτῇ καὶ ἀλλῇ πρόσεστιν ἐνέργεια λυσιτελοῦσα ταῖς τοῦ μοναστηρίου διακονίαις.

ζ'. Περὶ τῆς προβολῆς τῶν διακονητῶν.

Ἐστωσαν δὲ καὶ διακονηταὶ προβαλλόμενοι παρὰ τοῦ προεστῶτος τῇ συγχρίσει καὶ ἐπιλογῇ τῶν λοιπῶν, ἀνδρες εὐλαβεῖς τε καὶ ἐνεργεῖς καὶ ἀκατάγνωστοι

βίον ἔχοντες καὶ τὸ ἀνεπίληπτον ἐν πᾶσι φυλάττοντες, δόδογειάριος, ἐκκλησιάρχης καὶ κελλάρης, νουθετείσθωσαν δὲ κατὰ τοὺς προσήκοντας καιροὺς καὶ κοινῇ καὶ ίδιᾳ παρὰ τοῦ προεστῶτος οἱ διακονοῦντες τοῦ προσέχειν ἑαυτοὺς καὶ τὸν τοῦ θεοῦ φόρον ἔχειν καὶ σπουδαίως καὶ μετὰ πάσης ἀγάπης καὶ καθαρότητος διακονεῖν, ὡς τὴν πανάγραντον δέσποιναν ἡμῶν καὶ θεοτόκον ἔφορον ἔχοντας καὶ παρ' αὐτῆς ἀπεκδεχομένους μισθὸν μετὰ τῶν κατορθουμένων, κατάκρισιν δὲ τῶν παρὰ τὸ εἰκὸς ἀποτελουμένων· διφείλουσι δὲ καὶ κατὰ τὰς συνάξεις τῶν εὐχῶν ἀπαντᾶν, δὲ δύναιντο, καὶ τοῖς καθ' ἑαυτῶν ἐπιμελεῖσθαι φαλμωδίας καὶ μὴ προφάσει τῆς διακονίας ράθυμεῖν καὶ τοῦ ἀναγκαιοτέρου κατολιγωρεῖν μέρους.

γ'. Περὶ προνοίας τῶν ἀκινήτων κτήσεων.

Ἐπειδὴ καὶ ἀκινήτους κτήσεις ἐπεκτήσατο [ἢ μονῇ], δεῖ καὶ τούτων φροντίζειν τὸν προεστῶτα καὶ ἐφιστᾶν αὐταῖς μοναχὸν γηραιὸν καὶ σεμνὸν καὶ ἀνεπίληπτον βίον ἔχοντα, ὡς ἂν δι' αὐτοῦ τῆς δεούσης ἐπιμελείας γινομένης ἔκειθεν τὰ χρειώδη καὶ πρὸς τροφὴν ἐπιτήδεια κατὰ καιρὸν πορίζοιντο.

δ'. Περὶ τῶν στασιαζόντων.

Καὶ εἴ τινες δὲ τῶν διλιγωροτέρων ἀδελφῶν ἐξ ἐπιρείας δαιμονικῆς δικασθήσοτε στασιαζούσιεν, εἴ γε μετὰ παραίνεσιν δευτέρων καὶ τρίτην ἐπιμένοιεν ἐρίζοντες καὶ φιλονεικοῦντες, καὶ τὴν μοναχικὴν κατάστασιν καὶ γαλήνην συνταράττονται, ἐγκλειέσθωσαν ἐν τινὶ κελλίῳ τὰ πρῶτα ἡσυχίας ἔνεκα καὶ ταπειγώσεως, καὶ εἰ μὲν διόρθωσιν λάβοιεν καὶ τοῦτο τοῦ προεστῶτος καὶ τῶν λοιπῶν μοναζόντων τὸ κατόρθωμα, εἰ δὲ μή, ἐκβαλλέσθωσαν ὡς ἀνίστοι, μήποτε καὶ τοῖς ὑγιαίνουσι μεταδοίεν τῆς αὐτῶν λύμης καὶ μειζόνων αἴτιοι γένωνται σκανδάλων. τῷ δ' αὐτῷ ἐπιτιμίᾳ ὑποπτεσεῖται καὶ εἴ τις ἀπειθοίη τῷ προεστῷ πολλάκις ἀναισχυντῶν καὶ μὴ διορθούμενος. ἀποτρέπομαι δὴ καὶ τὸ παραβάλλειν τοὺς συναδελφούς εἰς τὰς ἀλλήλων κέλλας ἀλόγως, ὡς πρόξενον ἀργολογίας καὶ ὑποψίας, διφείλοντων ἐπιτιμίας ὑποβάλλεσθαι τῶν μὴ ἀνεγομένων ἀποχόπτειν τὰς περιπτὰς ταύτας συντυγίας καὶ ματαιωλογίας.

ε'. Περὶ τῆς προχειρίσεως τοῦ καθηγουμένου.

Μετὰ δὲ τὴν τελευτὴν τοῦ ἥγουμενεύοντος δέον προκρίνειν τὸν ἀξιολογώτερον καὶ πρὸς τὸ κατάρχειν ποίμνης λογικῆς ἐπιτηδειότερον καὶ εἰς δὴ ὅπαντες ἢ οἱ πλείονες ἀναπαύονται καὶ ἀρέσκονται, ἃνευ τοῦ ἀπὸ ξένης μονῆς προσελθόντος τῇ ἀγίᾳ μονῇ καὶ διὰ τινὰ περίστασιν ἢ οἰκονομίαν δεχθέντος, τὸν καὶ δινομαζόμενον ξενοκουρίτην· τοῦτον γάρ εἰς τὴν τῆς ἥγουμενίας ἀρχὴν προσανθίζεται οὐ βούλομαι, οὐδὲ ἐν τῷ ναῷ τῆς πανεγδόξου ἡμῶν θεομήτορος ιερουργεῖν, οὐδὲ ἀπὸ τοῦ Ἀναυπλείου ἐξεργόμενον ξενοκουρίτην ἢ ἀποβίου εἰς ἥγουμε-

νείας ἀργήν προαναβιβασθηναι οù βούλομαι, ώς περὶ τοὺς συγγενεῖς αὐτῶν διάπυρον ἔχοντας πόθον καὶ σάρκες αὐτόχρημα δηντας. εἴτα προσάγειν αὐτὸν¹⁾ τῇ πανεγδόνῳ εἰκόνι τῆς παναγράντου δεσποίνης ἡμῶν καὶ θεομήτορος πρὸς τὸ ἀγέλεσθαι τὸ παρὸν τυπικὸν καὶ τὴν ποιμαντικὴν ῥάβδον, ώς ἀπ' αὐτῆς ἐμπροσθεν ταύτης τηνικῶντα κείμενα, τρισαγίου δὲ δοξολογίας καὶ ἵκετηρίας γενομένης καὶ ἐκείνου ταῦτα καθ' ὃν εἴρηται τρόπον ἀναλαβόντος ἐνθρονίζεσθαι τοῦτον παρά τε τοῦ ἐκκλησιάρχου καὶ τῶν προχρίτων²⁾ ἀδελφῶν καὶ κατασπάζεσθαι καὶ τοῦ λοιποῦ τῆς προστασίας αντέχεσθαι καὶ τοῦτον εἶναι τὸν τρόπον καὶ τὸν λόγον τῆς προγειρίσεως τοῦ καθηγουμένου, καὶ προβαίνειν οὖτα κατὰ διαδοχὰς καὶ εἰς τοὺς ἑξῆς [χρόνους], μηδεμιᾶς ἔτερας ἐπισφραγίσεως τῆς τοιαύτης προβολῆς δεομένης. οὖτα τοίνυν τοῦ καθηγουμένου προχειρίζομένου καὶ εἰς τὴν ἀργικὴν ἐξουσίαν καθισταμένου πᾶσαν αὐτῷ τιμὴν οἱ ἀδελφοὶ πάντες εἰς τὸ ἑξῆς ἀπονεμέτωσαν, πᾶσαν θεραπείαν, πᾶσαν εὐπείθειαν, τῷ γεύματι τούτου σχεδὸν ἀγόμενοι καὶ περιαγόμενοι καὶ τὰ ἐπιτεταγμένα προθύμως καὶ ἀναντιρρήτως ἐπιτελοῦντες, ώς καὶ αὐτοῦ ἐφείλοντες μηδὲν ἄνευ τούτων τῆς βουλῆς καὶ εἰδῆσεως πράττειν, ἀλλὰ μετ' εἰδῆσεως καὶ συμβουλῆς καὶ συνέσεως τῶν προχριθέντων ἀδελφῶν· τὸ μὲν γάρ ἴδιόρυθμον καὶ ἀσύμβουλον ἐπισφαλές· μετὰ βουλῆς γάρ, φησί, πάντα πράττετε, τὸ δὲ ἐξουσιάζειν τοῖς πράγμασι καὶ καταυθεντεῖν μοναδικῆς ἀλλότριον πολιτείας, ώς τυραννικόν τε καὶ ἀναγκαστικόν. διοριζόμεθα γοῦν, ώς εἴρηται, ουμβούλοις χρῆσθαι τὸν πρεστῶτα τοῖς προχρίτοις τῶν ἀδελφῶν· ἡ συμβουλὴ δὲ [οù] μόνον³⁾ ἐπὶ τοῖς ἐνδεχομένοις πρακτέοις γινέσθω, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τοῖς δαπανήμασί τε καὶ ἀναλώμασι, χρὴ γάρ ἀεὶ τὸν πρεστῶτα μνημονεύειν τοῦ ἀποστόλου φήσαντος· πάντα μοὶ ἔξεσιν, ἀλλ' οù πάντα συμφέρει, ὃ καὶ τὸ πανταχόθεν ἀμώμητον περιποιούμενοι διατατόμεθα, τοὺς διακονητὰς πάντα ταμιεύειν εἰσοδιάζοντας καὶ ἐξοδιάζοντας καὶ λόγους αὐτῷ ὑπέχοντας τῆς τῶν ἐμπεπιστευμένων διεικήσεως. καὶ σὺ δέ, ὃ καθηγούμενε (πρὸς σὲ γάρ ὁ λόγος), ἀνάγκην ἔξεις ἀγαπᾶν καὶ στέργειν τοὺς ὑπὸ σὲ πάντας ἀδελφοὺς καὶ τῆς προσηκούσῃς ἔκαστον ἀξιοῦν προνοίας ψυχικῆς ὅμοι καὶ σωματικῆς, καθὼς ὁ καιρὸς δίξωσι καὶ τὰ πράγματα, ώς πατήρ φιλόπαις καὶ τῶν οἰκείων τέχνων ἀπαραιτήτως ἐπιμελούμενος καὶ γινόμενος τὰ πάντα τοῖς πᾶσι, ἵνα τοὺς δὲ οὐρδαίνης κατὰ τὸν μέγαν ἀπόστολον· οὖτω γάρ ἀν ἀρρηκτος ὁ σύνδεσμος τῆς ἀγάπης ἔσται καὶ ὁ τῆς ὑποταγῆς νόμος φυλαττόμενος ἐν αὐτοῖς καὶ ἀποπληρούμενος.

¹⁾ αὐτῷ cod.²⁾ προχρείττων cod.³⁾ Cod. τὸν μόνον.

χ'. Διὰ τῶν Ἱερῶν σκευῶν.

Δισκοποτήριον ἀργυροῦν καὶ λαβίδες δμοῖαι δύο ἰστάντα¹⁾ ἀμφότερα λίτρας τέσσαρας, οὐλγίας τρεῖς, ταυρίτην ἀργυροῦν μικρόν.

"Ἐπειδὴ δισκοποτήρια χαλκᾶς ζυγαὶ δύο.

Μανδήλια μεταξωτὰ μετὰ γραμμάτων δύο.

ιβ'. Περὶ τοῦ ἐλευθέρων μένειν τὴν μονὴν καὶ τῶν κατὰ καιροὺς μνημοσύνων.

"Ἐπειδὴ τὴν περὶ τῶν ἄλλων κεφαλαίων διαταγὴν καὶ ὑποτύπωσιν ὥχονο-
μήσαμεν σὺν θεῷ καὶ ἀπεσκευασάμεθα, φέρε καὶ περὶ τῆς ἐλευθερίας τοῦ φροντι-
στηρίου βραχέας εἰαλεῖόμεθα. ταύτην τὴν προδιαληφθεῖσαν μονὴν αὐτοχρατῇ καὶ
ἄνετον καὶ ἀκαταδουλωτὸν καὶ βασιλεῦσι καὶ πατριάρχαις καὶ μοναστηρίοις καὶ
μητροπολίταις τε καὶ ἀρχιεπισκόποις καὶ ἐπισκόποις, ἀρχιμανδρίταις καὶ ἡγεμόνοις
καὶ πᾶσιν ἀπλῶς ἀνθρώποις διατηρεῖσθαι: μέχρι τῆς παγκοσμίου συντελείας βού-
λομαὶ τε καὶ εὔχομαι, ἀρχούντων μὲν αὐτῇ πρὸς τοῦτο καὶ τῶν προσόντων αὐτῇ
ἡμετέρων ὑμομνημάτων, παραβοηθούσης δὲ καὶ ταύτης τῆς ἐμῆς ἐντολῆς, τὴν ὡς
χτήτορες, εἰ καὶ εὐτελεῖς, δρίζομεν καὶ διαταττόμεθα, τὸν ἐπιχειροῦντα δὲ καθ'
οἶον δῆ τινα τρόπον καθεστῆσαι ταῦτα καὶ μερικῶς ἢ καθόλου περιτροπὴν αὐτοῖς
ἐπιμηχανήσασθαι ταῖς παλαιμναιοτάταις ὑπάγομεν ἀρσῖς καὶ ἀναθέματι ὑποβάλλομεν
καὶ κατευχόμεθα τούτου πᾶσαν θεῆλατον συμφορὰν καὶ θυμὸν καὶ δργὴν καὶ θλίψιν,
ἀποστολὴν δι' ἀγγέλων πονηρῶν, ὡς ὁ μέγας λέγει Δαβὶδ. καὶ γε, φιλάνθρωπες
δέσποτα, κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ὡ²⁾) καὶ τὰ μεγάλα ποίμνια καταρτίζων καὶ τὰ μικρὰ
καταρτίζων καὶ μεγαλύνων διὰ τῆς χάριτος, εἰ τις τῶν ἀπάντων πειραθείη διπωσδή-
ποτε τοῖς παρ' ἡμῶν τετυπωμένοις καὶ διωρισμένοις ἐναντιωθῆναι κατά τι τὴν μονὴν
ἀδούλωτον καὶ ἀδέσποτον καὶ πάντη αὐτεξούσιον τυπωθεῖσαν καὶ καταλειφθεῖσαν
ἔτέρῳ καταδουλώσασθαι ἢ ἔαυτῷ εἰς ἔξουσίαν ὑπαγαγεῖν ἢ διπωσδήποτε τὴν ταύτης
ἐλευθερίαν κανονομῆσαι ἢ ἀκρωτηριάσαι κατά τινα τρόπον ἢ ἀφορμήν, καν βασιλεὺς
ἢ, καν αὐγούστα, καν πατριάρχης, καν ἀρχιερεύς, καν ἐπίσκοπος, καν μητροπολίτης,
καν ἀρχιμανδρίτης³⁾ ἢ μοναστηρίου προεστώς καν ἄλλος τις τῶν ἐκκλησιαστικῶν
ἢ ἀρχοντικῶν προσώπων, καν οἵος δῆποτε ἀνθρώπος. ἐξ ἐπηρείας πάντως παρακι-
νούμενος σατανικῆς ὁ τοιοῦτος, οἵος διν καὶ εἴη, οὐ μόνον ὡς ἔνοχος τοῦ ἀχράντου
σώματος καὶ τοῦ τιμίου καὶ ζωοποιοῦ αἵματος λογισθῆσεται καὶ τῆς σῆς μερίδως
ἄλλοτριωθῆσεται, ἀλλὰ καὶ τῆς ἀράς τῶν τριακοσίων δέκα καὶ δεκτὼν ἀγίων πα-
τέρων καὶ θεοφόρων φανεῖται κληρονόμος, καὶ σύγχληρος τῷ προδότῃ ἔσται καὶ

¹⁾ Cod. ἰστόντα.

²⁾ Cod. ὁ.

³⁾ Cod. ἀρχιμανδρίτης.

τοῖς ἄρον, ἄρον, σταύρωσον αὐτὸν κραυγάσασι συγκοινωνὸς καὶ συναρθμίος. τὰ αὐτὰ δὲ καταρώμεθα καὶ εἴ τις τῶν μοναζόντων τῆς καθ' ἡμᾶς μονῆς τοιούτοις ἐπιχειρήσοι, εἴτε ἥγούμενός ἐστιν, εἴτε τις ἄλλος. γινέσθω δὲ καὶ τὰ μηγμόσυνα ἡμῶν τῶν εὐτελῶν κατ' ἐνιαυτόν, ἐν ᾧ ἂν ἡμέρᾳ τὸν βίον ἀπομετρήσωμεν καὶ τῇ ἐπαύριον τῶν μακαριτῶν γεγνητόρων μου, τοῦ τε Νικοδήμου μοναχοῦ καὶ Αἰκατερίνης μοναχῆς, καὶ τῶν καθ' αἷμα αὐταδέλφων μου, τοῦ τε μοναχοῦ Ἰωσήφ, τοῦ μοναχοῦ Νίκωνος, τοῦ μοναχοῦ Σύμεων, τοῦ μοναχοῦ Πέτρου καὶ τῆς Ἐλένης καὶ Ἰωάννου ἐπισκόπου καὶ τῶν ἀναθρεψαμένων με καὶ θείων μου, κυροῦ Κωνσταντίνου τοῦ Ἀντζᾶ καὶ τοῦ μοναχοῦ κυροῦ Ἰακώβου καὶ μετ' αὐτὴν τῶν κεμοιμημένων ἥγουμένων, καθὼς εὐπορίας ἔχει τὸ μοναστήριον καὶ αὐθις τὴν μετ' ἐκείνην τῶν ἀδελφῶν πάντων τῶν προσπελθόντων, καλεῖν δὲ ἐπὶ τοῖς μηγμοσύνοις ἡμῶν τοὺς μοναχοὺς πάντας τοὺς ἐν τῷ Ναυπλείῳ ζντας.

Ιγ.' Επίλογος καὶ παραίνεσις καὶ εὐχὴ συνταχτήριος.

Καιρὸς δὲ λατόν, ὡς φίλτατα τέχνα καὶ ποθεινότατα, καὶ πρὸς τὴν ἀγάπην τῆς εὐλαβείας ὑμῶν ποιήσασθαι ἡμᾶς τὴν τελευταίαν παραίνεσιν καὶ τοὺς ἔξιτηρίους αὐτῇ ἀποδοῦναι λόγους. μετὰ δακρύων δὲ καὶ παρακλήσεως θερμοτέρας φθέγξομαι πρὸς ὑμᾶς, ζσα δὴ καὶ φθέγξομαι· κλίνατε δέ μοι καὶ αὐτοὶ τὰ ὅτα τῆς διανοίας καὶ προσσχήν πᾶσαν χαρίσασθε τοῖς δηθησομένοις καὶ τῷ ταμιεύῳ τῆς ίδίας ψυχῆς ἔκαστος ὑμῶν ταῦτα περιφερέτω διὰ παντὸς ἀνεξάλειπτα τοῖς πλαξ;¹⁾) τῆς καρδίας ἀπογραψάμενος. σπουδάζετε πρὸ πάντων φυλάττειν ἀπαρεγγείρητον ἐν πᾶσι τῷ παρὸν τυπικόν, φροντίζετε τῆς σωτηρίας τῶν ὑμετέρων ψυχῶν, ἐπιμελεῖσθε τῶν ἐκκλησιαστικῶν συνάξεων καὶ τῆς ἐν ταῖς κέλλαις ἀκολουθίας, πείθεσθε τοῖς ἥγουμένοις ὑμῶν καὶ ὑπείχετε κατὰ τὴν τοῦ μεγάλου Παύλου παραίνεσιν, εἰρηγνεύετε πρὸς ἀλλήλους, φυλάττετε μετὰ πάντων ἀγάπην καὶ τὸν ἀγιασμόν, ὃν χωρὶς οὐδεὶς δψεται τὸν κύριον, ταπεινοφρονεῖτε, παραχωρεῖτε τῶν πρωτείων ἀλλήλοις, δμογγωμογεῖτε περὶ τὰς τῆς μονῆς διακονίας καὶ συμπνεῖτε πρὸς σύστασιν αὐτῆς καὶ ὠφέλειαν καὶ, ἵνα τελευταῖον εἴπω τὸ πρῶτον, φοβεῖσθε τὸ μὴ φοβεῖσθαι θεόν· ἀργὴ γάρ, φησί, σοφίας φόβος κυρίου. καὶ αὖθις ἐρῶ τελευταῖον τὸ τελευταῖον· φοβεῖσθε τὸ φοβηθῆναι τι πρὸ θεοῦ· τέλος γάρ, φησί, λόγου τὸ πᾶν ἀκουε· τὸν θεὸν φοβοῦ καὶ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ τήρει, ὅτι τοῦτο πᾶς ἄνθρωπος· φοβερὸν γάρ ζντως, φοβερόν, ἀδελφοί, τὸ ἐμπεσεῖν εἰς χεῖρας θεοῦ ζῶντος, φοβερὸν δὲ τὸ πρόσωπον κυρίου ἐπὶ ποιεῦντας κακὸν καὶ πανιλεθρία τὴν πονηρίαν ἔξαφανίζον. ἐβουλόμην καὶ πλείονα πρὸς ὑμᾶς ἐρεῖν, ἀλλ' ἔχετε τὰς τῶν ἀγίων πατέρων βίβλους ἔκάστοτε, πάντα κατὰ λεπτὸν

¹⁾ Cod. πλαγξ.

ὑφηγουμένας καὶ ἐντιχούσας ὑμῖν. ἀλλ', ὁ δέσποινα καὶ κυρία πάντων, ὁ βούλη
καὶ μῆτερ Χριστοῦ τοῦ βασιλέως καὶ ἀληθινοῦ θεοῦ ἡμῶν, ὁ γέφυρα πρὸς τὴν
ἀπαθή καὶ μακαρίαν ζωὴν διεβιβάζουσα καὶ κλίμαξ πρὸς οὐρανὸν ἀνάγουσα, ὁ
ναὲ θεοχώρητε, ἐν ᾧ Χριστὸς σίκτησας διὰ σπλάγχνα ἐλέους αὐτοῦ εἰργάσατο τὸ
μέγα τῆς ἡμῶν σωτηρίας μυστήριον, λύσας τὸ τῆς ἔχθρας μεστοιχον καὶ τὰ
ἐπίγεια τοῖς οὐρανίοις ἐνώσας, ὁ χοινὸν τοῦ σύμπαντος κόσμου πρὸς θεὸν ἰλαστή-
ριον, ἥτινι τὸ φροντιστήριον ἀγείται τοῦτο καὶ καθιέρωται καὶ τῷ μεγαλοπρεπεῖ σου
δινόματι τετίμηται καὶ δεδόξασται, δέχοι τοὺς ἡμετέρους ἀγῶνας καὶ πόνους, σὺς
πρὸς σύστασιν αὐτοῦ πολλοὺς καὶ μεγάλους, ὡς οἶμαι, καταβαλλόμεθα, καὶ ἀντι-
δοίης τοῖς ἀναξίοις ἡμῖν κατοικίαν ἐν ταῖς ἀνω μοναῖς, κατὰ σμικρὸν δὲ τοῦτο τὸ¹⁾
εὐπεργραπτὸν ποίμνιον διατηρήσας ἀνεπιβούλευτον, καὶ ἡ θεία χάρις τῆς σῆς ἐπι-
σκοπῆς συμπομπαίνοι τῷ κατὰ καιρὸν ποιμαίνοντι τοῦτο καὶ ἐκτρέφοι δαψιλῶς καὶ
πλουσίως καὶ πῖον συναπεργάζοιτο Χριστοῦ τοῦ ἀρχιποίμενος ἄξιον καὶ παρασταῖεν
μὲν αὐτῷ πάντες δμοῦ καὶ ποιμένες καὶ ποίμνιον καθαροὶ καὶ λαμπροὶ καὶ τῆς
ἄνω μάνδρας οὐκ ἀποδέοντες. τεκνία, μέμνητέ μου τῆς πρὸς ὑμᾶς ἀγάπης καὶ
πατρικῆς διαθέσεως, καὶ ὑπερεύχεσθε τῆς ἐμῆς ἀθλιότητος, ὡς ἀν τύχαιμι τῆς
μερίδος τῶν σωζομένων, εὐρηκὼς παρρησίαν τινὰ καὶ μετρίαν χάριν, μεσιτείας τῆς
θεομήτορος καὶ τῶν ἡμετέρων πόνων καὶ ἀγίων εὐχῶν ἐπὶ τοῦ φοβεροῦ βῆματος
τοῦ κυρίου καὶ σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὃς ἡ δέξια καὶ τὸ κράτος σὺν τῷ
πατρὶ καὶ τῷ ἀγίῳ πνεύματι σίς τοὺς αἰώνας τῶν αἰώνων, ἀμήν.

'Επειδὴ δὲ καὶ σανδόλια κέκτηται ἡ μονή, βουλόμεθα ἐκάστη κυριακῇ,
καθ' ἣν καὶ ἡ ἀγρυπνία ἐκτελεῖται, πέντε καὶ ἕξ μίνσους ἐσθίειν ὀψάρια τοὺς
μοναχοὺς ἡ δεους καὶ βούλονται, καὶ διπότε τὰ μνημόσυνα γίνονται ἡμῶν τῶν
εὐτελῶν καὶ τῶν λοιπῶν καὶ ἐν τῇ μνήμῃ τοῦ Προδρόμου, τῶν ἀγίων ἀποστόλων,
τῶν ἀγίων προφητῶν Δανιήλ, Ἡλία καὶ Ἐλισσαίου, τοῦ ἀγίου Ἀνδρέου, τοῦ ἀγίου
Ιωάννου τοῦ Θεολόγου, τοῦ Χρυσοστόμου, τοῦ ἀγίου Βασιλείου, τοῦ ἀγίου . . .

Finis deest.

*Extant in cod. graeco bibliothecae regiae Taurinensis CCCXXVI. B. VII. 29,
saec. XVI.: I. p. 83 et II. p. 66. I. minus accurate edidit Pasinius in catalogo
codicorum graecorum ejusdem bibliothecae p. 426.*

¹⁾ Cod. κατ.

VIII.

Diplomata et acta monasterii Sanctae Mariae dicti Megaspelaeon in Peloponneso.

I. 6858—1350, mense aprili, ind. III.

Imperator Ioannes Cantacuzenus confirmat jura et possessiones monasterii.

Ο χριστούλος λόγος τοῦ ἀοιδίμου αὐτοχράτορος Ἰωάννου τοῦ Καντακουζηνοῦ.

Ἐπεὶ δὲ τιμιώτατος καθηγούμενος τῆς κατὰ τὴν Πελοπόννησον σεβασμίας μονῆς τῆς βασιλείας μου, τῆς εἰς ὅνομα τιμωμένης τῆς πανυπεράγνου δεσποίνης καὶ θεομήτορος καὶ ἐπικεκλημένης Μεγασπηλαιωτίσσης, τῆς παρὰ τοῦ Ἱερωτάτου ἀγίου ἀποστόλου καὶ εὐαγγελιστοῦ Λουκᾶ ἱστορηθείσης ἀρχιμανδρίτης τε καὶ πρωτοσύγκελλος, Ἱερομόναχος κύριος Μάρκος, ἀνέφερεν, ὡς ἡ κατ' αὐτὸν τοιαύτη σεβασμία μονὴ κέχτηται διὰ χρυσοβούλλων καὶ προσταγμάτων τοῦ τε αὐθέντου μου, τοῦ βασιλέως, τοῦ πάππου τῆς βασιλείας μου, καὶ τοῦ θειοτάτου μου δεσπότου καὶ βασιλέως, τοῦ ἀδελφοῦ τῆς βασιλείας μου, τῶν ἀοιδίμων καὶ μακαριῶν, ἀλλὰ καὶ δι᾽ ἀπογραφικῶν ἀποκαταστάσεων καὶ ἔτερων εὐλόγων δικαιωμάτων μετόχια καὶ λοιπὰ κτήματά τε καὶ ὑποστατικὰ ἐν διαφόροις τοποθεσίαις, ἀ δὴ καὶ κατὰ μέρος ἔχουσιν οὕτως· εἰς τὴν Λαπάταν μετόχιον εἰς ὅνομα τιμώμενον τοῦ ὁσίου καὶ θεοφόρου πατρὸς Ἀντωνίου τοῦ μεγάλου μετὰ τῶν ἐν αὐτῷ παροίκων, προσκαθημένων τε καὶ ἔξαλειμματικῶν ὑποστάσεων· ἔτερον μετόχιον περὶ τὴν Βοστίτζαν εἰς ὅνομα τῆς πανυπεράγνου τιμώμενον δεσποίνης καὶ θεομήτορος καὶ ἐπικεκλημένης τῆς Πεφανερωμένης· περὶ τὸν Δρόγχον ἔτερον μετόχιον εἰς ὅνομα τιμώμενον καὶ αὐτὸν τῆς πανυπεράγνου δεσποίνης καὶ θεομήτορος καὶ ἐπικεκλημένης τῆς Συνοβηρωτίσσης μετὰ τῶν ἐν αὐτῷ παροίκων, προσκαθημένων καὶ λοιπῶν δικαίων αὐτοῦ· περὶ τὸ Μονοδένδριον γῆν μοδίων τρισκοσίων· εἰς τὸ χωρίον τὸ Βραχνί πάροικοι δὲ Δημήτριος καὶ Κωσταντῖνος οἱ πρεσβύτεροι καὶ Γεώργιος δὲ Βάρδας· εἰς τὸ χωρίον τῆς Ζαχλουροῦς προσκαθημένοι τινες· εἰς [τὸ] χωρίον τὴν Δουμενῶν πάροικοι καὶ ἔξαλειμματικαὶ ὑποστάσεις, ἃς προκατείχε. περὶ τὸ καστέλλιον τὸν ἄγιον Ἰωάννην χειμάδιον τὸ καλούμενον ἡ

Λάμεια· καὶ ἔτερον εἰς τὴν Βλογοχίτζαν μετὰ τοῦ πλησιάζοντος ἐκεῖσε γωραφίου τοῦ καλουμένου τῆς Προυσσαίνης· ἡ ἡμίσεια μερὶς ἡ λατινικὴ τοῦ γωρίου τῆς Ἀβυσσαίνης (ώς τῆς λοιπῆς ἡμίσειας μερίδος κατεχομένης παρά τινων διαφόρων Ῥωμαίων καὶ ὑπὸ χείρα τῆς βασιλείας μου) καὶ αἱ ἐκεῖσε πλησιάζουσαι ἐξαλειμματικαὶ ὑποστάσεις τοῦ τε Καρβώνη καὶ τοῦ Νήφωνος, ἀλλὰ δὲ, καὶ τὸ ἐν αὐτῇ μυλοτόπιον σὺν τῷ ἐκεῖσε εύρισκομένῳ παλαιῷ νυν τοῦ ἀγίου ἀποστόλου Ἀνδρέου τοῦ πρωτοκλήτου, δὲ δὴ καὶ κατέχει καὶ νέμεται τὸ μέρος τῆς τοιαύτης σεβασμίας μονῆς ἀγενοχλήτως καὶ ἀδιασίστως μέχρι τοῦ νῦν. παρεκάλεσε δὲ ἀρτίως δὲ ὥρθεις τιμιώτατος ἀρχιμανδρίτης καὶ πρωτοσύγχελλος, ἵνα πορίσηται ἐπὶ τούτοις καὶ γρυσόβουλλον τῆς βασιλείας μου· τὴν τούτου δέησιν εὔμενῶς προσθεῖται τῇ βασιλείᾳ μου τὸν παρόντα χρυσόβουλλον λόγον [αὐτῆς] ἐπιγραφηγεῖται ἐπιβραβεύει τῇ κατ' αὐτὸν τοιαύτη σεβασμίᾳ μονῇ, δι' οὗ προστάσσει καὶ διορίζεται εἶναι μὲν καὶ εύρισκεσθαι τὸν αὐτὸν τιμιώτατον πρωτοσύγχελλον εἰς τὴν ἥγουμενίαν καὶ προστασίαν τῆς δηλωθείσης μονῆς ἐφ' ὅρῳ τῆς αὐτοῦ ζωῆς, κατέχειν δὲ καὶ τὴν τοιαύτην σεβασμίαν μονῇ καὶ νέμεσθαι καὶ εἰς τὸ ἔδης τὰ ἀνωτέρω κατὰ μέρος εἰρημένα μετόχια καὶ λοιπὰ ὑποστατικά, κτήματά τε καὶ βελτιώματα, ἀγενοχλήτως παντάπαις καὶ ἀδιασείστως, ἔτι τε ἀναφαιρέτως καὶ ἀναποστάστως κατὰ τὰς περιπλήψεις τῶν προσόντων αὐτῇ, ὡς εἴρηται, χρυσοβούλλων τε καὶ προσταγμάτων καὶ λοιπῶν εὐλόγων δικαιωμάτων, καὶ ὡς εύρισκεται κατέχουσα ταῦτα καὶ μέχρι τοῦ νῦν, διείλονται διατηρεῖσθαι ἀνώτερα πάσης καὶ προνοτάτων καταδυναστείας καὶ ἐπηρείας καὶ κατατριβῆς καὶ διενοχλήσεως ἀδικου καὶ πλευρεκτικῆς. τῇ γούν ίσχύι καὶ δυνάμει τοῦ παρόντος χρυσοβούλλου λόγου τῆς βασιλείας μου διατηρηθῆσται μὲν ὁ διαληφθεὶς τιμιώτατος Ἱερομάντεχος, ἀρχιμανδρίτης καὶ πρωτοσύγχελλος, κύριος Μάρχος εἰς τὴν ἥγουμενίαν καὶ προστασίαν τῆς τοιαύτης σεβασμίας μονῆς ἐφ' ὅρῳ τῆς αὐτοῦ ζωῆς; ὡς δεδήλωται, καθέξει δὲ καὶ νεμιθῆσται καὶ τῇ αὐτῇ σεβασμίᾳ μονῇ τὰ προσόντα ταύτη, καθὼς εἴρηται, κτήματά τε καὶ ὑποστατικά μετὰ τῆς περισχῆς καὶ τῶν δικαίων αὐτῶν καὶ τῶν ἐν τούτοις βελτιωμάτων κατὰ τὰς περιπλήψεις τῶν ἀναγεγραμμένων χρυσοβούλλων, προσταγμάτων τε καὶ λοιπῶν εὐλόγων δικαιωμάτων ἀγενοχλήτως πάντη καὶ ἀδιασείστως, ἀναφαιρέτως τε καὶ ἀναποστάστως, καθὼς κατέχει καὶ νέμεται ταῦτα καὶ μέχρι τοῦ νῦν, μηδεμίαν παρὰ μηδενὸς τῶν ἀπάντων ὑφισταμένη ἐπὶ τῇ τούτων κατοχῇ καταδυναστείαν τῇ ἐπήρειάν τιγα καὶ κατατριβήν, ἐπειδὴ καὶ τούτου ἔνεκεν ἐγένετο καὶ ὁ παρών γρυσόβουλλος λόγος τῆς βασιλείας μου καὶ ἐπεγραφηγήθη καὶ ἐπεβραβεύθη τῷ δηθέντι τιμιώτατῷ καθηγουμένῳ, ἀρχιμανδρίτῃ καὶ πρωτοσύγχελλῳ καὶ τῇ κατ' αὐτὸν τοιαύτῃ σεβασμίᾳ μονῇ δι'

ἀσφάλειαν, ἀπολυθεὶς κατὰ μῆνα ἀπρίλλιον τῆς ἐνεστώσης [τρίτης] ἵνδι-
χτιῶνος τοῦ ἔξακισχιλιοστοῦ δικτακοσιοστοῦ πεντηκοστοῦ ἔκτου ἔτους,
ἐνῷ καὶ τὸ ἡμέτερον εὐσεβὲς καὶ θεοπρόβλητον ὑπεσημήνατο κράτος †.

† Ἰωάννης, ἐν Χριστῷ τῷ θεῷ πιστὸς βασιλεὺς καὶ αὐτοκρά-
τωρ Ῥωμαίων, δοκαντακουζηνός †.

II. 7148—1639, mense decembri, ind. VIII.

*Patriarcha Parthenius confirmat monasterium Megaspelaeon esse stauropegicum
patriarchicum.*

† Παρθένιος, ἐλέω θεοῦ ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως,
Νέας Ῥώμης, καὶ οἰκομενικὸς πατριάρχης †.

† Ως ἐν σκιᾷ καὶ ζόφῳ κατολισθαίνοντες πάντες περιπολοῦσιν ἐν τῷ κόσμῳ
καὶ φέρειν ἀνέχονται πολλὰ τῶν δεινῶν, ἀγνοῦντες δλως ὃν τε προσῆκον ἀντ-
έχεσθαι καὶ ἀπέχεσθαι τίνων· ἀφορᾶ δέ γε πάντων τὰ διαβῆματα, εἴτε τὴν δεξιὰν
τρίβον φανῶσι βαδίζειν, εἴτε τὴν ἄλλως ἔχουσαν, πρὸς τὴν τοῦ θεοῦ ἔξομοίωσιν
καὶ τὸ πάντῃ ἐλεύθερον καὶ μερίμνης ἀπάσης ἀνεπίδεκτον· πολλὰ γάρ πάσχειν
στέργουσιν οἱ βασιλεῖς, οὐ δέποτε τι πολέμους κατὰ τῶν ἐναντίων καὶ μάχην
διεγείρουσιν ή δεῖξαν έαυτοὺς ἀνωτέρους ἀπάσης ὑποταγῆς καὶ δουλείας. ταύτῃ
καὶ οἱ τῆς ἐκκλησίας προστάται παθεῖν ὑφίστανται πολλὰς τὰς τοῦ πονηροῦ προ-
βολάς, ἵνα φανῶσιν ἀνώτεροι καὶ νικηταὶ πάντων τῶν αὐτοῦ ἐπηρειῶν, τῆς ψυχο-
φθόρου αὐτοῦ δουλείας, έαυτοὺς ἀπαλλάξαντες καὶ πάντας τοὺς ὑπὸ τὴν αὐτῶν
διοίκησιν αὐτοῖς θεόθεν ἐμπιστευθέντας εἶναι, διὰ τὸ τὴν μὲν δουλείαν αἰτίαν
εἶναι καὶ πρέξειν φθορᾶς, τὸ δὲ ἐλεύθερον ἀνέσεως καὶ χαρᾶς. διὸ καὶ τινα
τῶν μοναστηρίων οἱ πάλαι ἀσιδίμοι βασιλεῖς, δι' αἰτίας τινὰς εὐλόγους τῶν ἄλλων
προτιμῆσαι βουλόμενοι, τῷ τῆς ἐλευθερίας ἔξαιρέτῳ τρόπῳ καὶ λόγῳ διὰ χρυσο-
βούλλων ταῦτα ὡχύρωσαν, τῶν λοιπῶν πάντων εὐεργετημάτων τὴν ἐλευθερίαν
ἔχειν τὰ πρῶτα κεκρικότες· παρ' ὃν καὶ ή ἐκκλησία ή καθ' ἡμᾶς ή μεγάλη τὰς
ἀφορμὰς λαβοῦσα πράττει τὰ δόμοια. εύρισκομεν τοίνυν καὶ κατὰ τὴν γῆν τῆς
Πελοπονήσου ἐν τῇ περιοχῇ τῆς ἐπισκοπῆς Κερυτζῆς μοναστηρίον εἰς ὄνομα
τιμώμενον τῆς Κοιμήσεως τῆς ὑπεραγίας θεοτόκου, ἔχον εἰκόνα τὴν παρὰ τοῦ
ἄγίου καὶ πανευφήμου ἀποστόλου καὶ εὐαγγελιστοῦ Λουκᾶ ἴστοριθείσαν, Μέγα
Σπήλαιον κεκλημένον, διπερ εἶχε τὸ πάντῃ ἐλεύθερον καὶ ἀδούλωτον παρὰ τῶν
κατ' ἐκεῖνο καιροῦ ἀσιδίμων βασιλέων καὶ πατριαρχῶν, δι' αἷς οἱ τοῦ καιροῦ

έκείνου ἀνθρώποις οῖδασιν αἰτίας, βασιλικὸν καὶ πατριαρχικὸν καλούμενον σταυροπήγιον, ὡς τοῖς πᾶσι καταφανὲς καὶ τοῖς μετέπειτα τά τε βασιλικὰ αὐτοῦ χρυσόβουλλα καὶ πατριαρχικὰ σιγιλλιώδη γράμματα πολλάκις ἴδουσι καὶ μετελθοῦσιν. Ξπερ σωζόμενον καὶ φυλαττόμενον μέχρι τοῦ νῦν καὶ ἐν εὐπορίᾳ διαγόντων πάντων τῶν αὐτῷ ἐνασκουμένων περίπου πεντήκοντα πρὸς τοῖς ἑκατὸν μοναχῶν, ἐξ ἐπηρείας τοῦ δαιμονος πυρὸς ἀνάλωμα γέγονε, τῶν πατέρων πρὸς τὸν τρυγητὸν ἐνασχολουμένων· θραγισθέντων δὲ πάντων τῶν ἐν τῷ σκευοφυλακίῳ Ἱερῶν σκευῶν, χρυσῶν καὶ ἀργυρῶν, καὶ ἀμφίων, μόλις ἡδυνήθησαν ἀπαλλάξαι τὴν τῆς θεομήτορος εἰκόνα, τὴν παρὰ τοῦ ἀγίου Λουκᾶ ἱστορηθεῖσαν οἱ παρευρεθέντες μοναχοί. **Δεηθέντων** οὖν [αὐτῶν] διὰ τοῦ παρόντος ἡ μετριότης ἡμῶν καὶ ἡ περὶ αὐτὴν Ἱερὰ τῶν ἀρχιερέων σύνοδος διορίζεται γράφουσα, ἵνα τὸ σεβάσμιον πατριαρχικὸν βασιλικὸν καὶ σταυροπηγιακὸν μοναστήριον εἰς δνομα τιμώμενον τῆς Κοιμήσεως τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου, τὸ καὶ Μέγα Σπήλαιον καλούμενον, καθά ἀφ' οὗ ἥρξατο τοῦ εἶναι καὶ λέγεσθαι μοναστήριον, ἔλαβε τὴν ἐπωνυμίαν καὶ τὴν τιμὴν καὶ ἐλευθερίαν τὴν σταυροπηγιακήν, παντελεύθερον δν, ἀδούλωτον, ἀδέσποτον καὶ ἀκαταζήτητον παρὰ παντὸς προσώπου τῶν κατὰ καιροὺς ἀρχιερατευόντων ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Κερνίτζης καὶ τῶν πλησίον πάντων, μηδὲν τέλος παρέχον τινὶ μέχρι καὶ δβολοῦ, ἐκτὸς τῶν διακοσίων ἀσπρῶν τῇ καθ' ἡμᾶς τοῦ Χριστοῦ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ ἐτησίως ὑποταγῆς χάριν [διφειλομένων]. τὸν αὐτὸν τρόπον βουλόμεθα καὶ ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ εἰς τὸν ἔξῆς ἀπαντα αἰώνα εἶναι τὸ μοναστήριον αὐτὸ τὸ σταυροπηγιακὸν καὶ πατριαρχικόν, ἀδούλωτον, ἀδέσποτον καὶ ἀκαταπάτητον παρὰ παντὸς προσώπου, μηδενὶ μηδὲν δφεῖλον, ἡ τῇ καθ' ἡμᾶς τοῦ Χριστοῦ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ τὰ προρρηθέντα διακόσια ἀσπρα ὑποταγῆς χάριν. ἀλλ' οὐδὲ οἱ κατὰ τύχην ἔκειθεν διαπερῶντες πατριαρχικοὶ ἔξαρχοι ἔχουσιν ἀδειαν ἡ ἔξουσίαν τινὰ καταπατεῖν τὸ αὐτὸ μοναστήριον καὶ ἐνοχλεῖν τοὺς ἐν αὐτῷ πατέρας κατὰ τι καὶ ζητεῖν ἐπ' ὄνδρατι πατριαρχικῷ ζημιοῦν αὐτούς. τοὺς δὲ ἡγουμένους τοῦ μοναστηρίου αὐτοῦ ἐκλέγεσθαι κατ' ἔτος καὶ ἀλλάττεσθαι καὶ ἀντικαθίστασθαι ἕτερον, τοῦ πρώτου τῆς ἡγουμενείας παραίτησιν ποιουμένου. καὶ προσέπι μνημονεύειν αὐτοὺς τοῦ πατριαρχικοῦ ὄνδρατος παρρησίᾳ ἐπ' ἐκκλησίας κατὰ τὴν συνήθειαν καὶ διάγειν αὐτοὺς κατὰ τὴν πάλαι συνήθειαν τὴν πρὸ τῆς πυρκαϊᾶς, τὰς δὲ χειροτονίας αὐτῶν γίγνεσθαι παρ' ὃν ἀν αὐτοὶ βούλοιντο τῶν ἀρχιερέων, ἀνευ τῆς τοῦ Ἱεροῦ συνθρόνου ἐγκαθιδρύσεως. ταῦτα πάντα βουλόμεθα μένειν ἀδιαλώβητα καὶ ἀπαρεγχείρητα καὶ ἀμετάτρεπτα μέχρι παντὸς καὶ μηδένα τῶν πάντων ἔχειν ἀδειαν διασείσαι αὐτοὺς ἐπὶ προφάσει τῆς ἀναλώσεως καὶ φθορᾶς τῶν παρ' αὐτοῖς παλαιγενῶν γραμμάτων, χρυσοβούλων τε καὶ πατριαρχικῶν

σιγιλλιωδῶν, ἐν βάρει ἀργίας ἀσυγγνώστου καὶ ἀφορισμοῦ ἀλύτου τοῦ παρὰ θεοῦ παντοκράτορος καὶ χωρίσυ ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ· ἀν δέ τις τῶν πάντων βουληθῆ ποτὲ ἐνοχλήσαι αὐτοῖς, ἀρχιερεὺς ἢ ἵερεὺς ἢ ἴδιωτης, καὶ ποιῆσαι παρ' ὁ γράφομεν, οἱ μὲν ἀργοὶ μενέτωσαν πάσης ἀρχιερατικῆς καὶ ἱερατικῆς ἐνεργείας καὶ τάξεως, οἱ δὲ λαῖκοὶ ἀφωρισμένοι ἔστωσαν παρὰ θεοῦ καὶ κατηραμένοι καὶ ἀσυγχώρητοι καὶ ἄλιτοι μετὰ θάνατον καὶ ἔξω τῆς τοῦ Χριστοῦ ἐκκλησίας καὶ τῷ αἰώνιῳ ἀναθέματι ὑπόδικοι καὶ ταῖς πατριαρχικαῖς καὶ συνοδικαῖς ἀραῖς. ἐπὶ γὰρ τῇ τούτου ἀμετατρέπτῳ βεβαιώσει ἐγράφη τὸ παρὸν τῆς ἡμῶν μετριότητος βεβαιωτήριον καὶ σιγιλλιωδὲς γράμματα καὶ ἐπεδόθη τοῖς ἐν τῷ πατριαρχικῷ καὶ βασιλικῷ μοναστηρίῳ πατράσιν. ἐν ἔτει σωτηρίῳ χιλιοστῷ ἐξακοσιοστῷ τριακοστῷ ἐννάτῳ ἐν μηνὶ δεκεμβρίῳ ἰνδικτιῶνος διγδόης †.

† Παρθένιος, ἐλέω θεοῦ ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως,
Νέας Ρώμης, καὶ οἰκουμενικὸς πατριάρχης †.

† Ηρακλείας Ἰωαννίκιος †.	† Τουρνόβου Παρθένιος †.
† Χαλκηδόνος Παχώμιος †.	† Λαρίσσης Γρηγόριος †.
† Αδριανουπόλεως Παρθένιος †.	† Ἀγκύρας Λαυρέντιος †.
† Φιλίππων καὶ Δράμας Γεράσιμος †.	† Βάρνας Παρθένιος †.
† Βιζύης Δαμασκηνός †.	† Πρώην Ραιδεστοῦ Θεοφάνης †.
† Παλαιῶν Πατρῶν Θεοφάνης †.	† Χίου Κύριλλος †.
† Λακεδαιμονίας Ἰωάσαφ †.	† Νέων Πατρῶν Ἰωάσαρ †.
† Μιτυλήνης Παρθένιος †.	† Πρώην Ἀθηνῶν Σωφρόνιος †.

Ιδόντες τὸ παρὸν πατριαρχικὸν καὶ συνοδικὸν γράμμα εὐλαβῶς προσκυνοῦντες ὑπογράφομεν ἴδιᾳ χειρὶ·

† Ταπεινὸς μητροπολίτης Σεβαστείας Ἀνθίμος καὶ πάσης Ἀρμενίας ὑπέρτιμος καὶ ἔξαρχος, ἐν μηνὶ Ιούνιῳ 18, αχεγός τοῦ σωτηρίου †.

III. 7182—1674, mense gimansul evel, (ind. XII.)

Imperator Turcarum Mehmet IV. praecipit, ut monasterium solvat quotannis tributum sex millium asprorum.

Σουλτᾶν Μεγμὲτ [ό δ'].

(Τ. μονοκονδυλίας τοῦ ὀνόματος τοῦ σουλτάνου ἢ τουρᾶ.)

Οἱ καλόγηροι τοῦ ἐπαρχίᾳ τῶν Καλαβρύτων κειμένου μοναστηρίου
Μέγα Σπήλαιον ἀνέφερον εἰς τὸ κράτος μου δι' ἀναφορᾶς των, λέγοντες ὅτι

ἀπὸ τὴν ἀλωσιν τῆς Πελοποννήσου καὶ ἐφεζῆς τὰ δέκατα, τὸ χαράτζιον καὶ οἱ λοιποὶ φόροι τῶν παρ' ἡμῶν καλλιεργευμένων τόπων, οἵτινες κείνται ἐν ταῖς ἐπαρχίαις τῶν Καλαβρύτων, τῆς Βοστίτης, τῶν Παλαιῶν Πατρῶν καὶ τῆς Γαστούνης, ἀπεκόπησαν προσδιωρισμένως, καὶ κατὰ τὸ 1053 ἔτος ὁ προσδιωρισμένος διὰ τὴν καταγραφὴν τοῦ Μωρέως χατζῆ Αγμέτ κατέγραψεν εἰς τὰ βασιλικὰ κατάστημα τρεῖς χιλιάδες λεπτὰ (ἄσπρα) διὰ προσδιωρισμένον ἐτήσιον φόρον μας. ἄλλ' ἐπειδὴ τὰ ἀνὰ χειράς μας δοθέντα βασιλικὰ ἐνδεικτικὰ καὶ ἀντίγραφα τοῦ βασιλικοῦ καταστήμου κατεχόμεναν εἰς τὴν πυρκαϊάν, ήτις κατέκαυσε πρὸ μικροῦ τὰς κατοικίας μας, διάφοροι ξένοι ἐπέβαλλον χεῖρας εἰς τὰ κτήματά μας καὶ μᾶς ἦνδηλουν. Σιὸν ἀναφέροντες ἡμεῖς τὴν ἐνόχλησίν μας κατὰ τὸ 1084 καὶ προσθέσαντες εἰς τὸν διωρισμένον φόρον μας τρεῖς χιλιάδες λεπτὰ (ἄσπρα) χρονικῶς πεντήκοντα γρόσια γινόμενα δῆλα ἥτοι 35 χιλιάδες ἄσπρα ὥρισμένως, ἐδίδομεν αὐτὰ εἰς τοὺς συντάκτας τῶν φόρων, διὰ νὰ μὴ ἐνοχλούμεθα διλότελα, καὶ κατεγράφησαν εἰς τὸ ἀρχεῖον τῶν χαρατζίων καὶ ἐξεδόθησαν αὖθις βασιλικὰ ἐνδεικτικὰ ἔγγραφα καὶ ἀντίγραφα τοῦ βασιλικοῦ καταστήμου, καὶ δημως πάλιν μας ἐνοχλοῦν καὶ δέν μας ἀφίγουν ἐν ἡσυχίᾳ. Διὰ ταῦτα, ἀφ' οὗ κατ' ἔτος πληρώνομεν εἰς τοὺς συντάκτας τῶν φόρων τὸν προσδιωρισθέντα φόρον μας, διὰ τὰ ἔκπαλαι ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν μας δητα χωράφιά μας, ἀμπέλιά μας, λειβάδιά μας, δένδρη μας καὶ ἄλλα κτήματά μας εύρισκόμενα ἐν ταῖς ἐπαρχίαις Καλαβρύτων, Βοστίτης, Παλαιῶν Πατρῶν καὶ Γαστούνης κείμενα μετόχιά μας, διὰ νὰ διαμένωσιν ὑπὸ τὴν κυριότητά μας, καὶ μηδεὶς ἄλλος, εἴτε μεριμνήσης, εἴτε χάρας βοεβόνδας, εἴτε ἐπιστάται τῶν τιμαρίων, εἴτε γεντιαζίδες, εἴτε ἀρχηγοὶ τῶν στρατευμάτων, εἴτε ἄλλοι ἐξουσιοσταὶ νὰ μὴ μᾶς ἐνοχλῶσι μὲ ἀπαιτήσεις χαρατζίων καὶ ἄλλων φόρων χωρίς βασιλικὸν φερμάνιον καὶ χωρίς ἀντίγραφον τοῦ βασιλικοῦ καταστήμου, παρακαλούμεν νὰ μᾶς δοθῇ εἰς χεῖρας βασιλικὸν δίπλωμα (μπεράτιον) σύμφωνον μὲ τὰ πρὸ καιροῦ δοθέντα εἰς ἡμᾶς, τὸ βασιλικὸν φερμάνιον καὶ τὸ ἀντίγραφον τοῦ βασιλικοῦ καταστήμου. Θεωρηθέντων λοιπὸν τῶν βασιλικῶν μου καταστήμων τῶν δυλαττομένων εἰς τὰ ἀρχειοφυλάκια τῶν χαρατζίων (ιτζίδια) καὶ τῶν λογαριασμῶν (μπᾶς μουγασταπέ), ἐπειδὴ εύρεθη καταγεγραμμένον, ὅτι εἰς τὸν ἐτήσιον φόρον τοῦ κατὰ τὴν ἐπαρχίαν Καλαβρύτων κείμενον μοναστηρίου Μέγα Σπήλαιον, δητα ἀποκεκομένον διὰ τρεῖς χιλιάδες ἄσπρα (λεπτά), καὶ ἔγειναν πεντήκοντα γρόσια κατ' ἔτος δηλαδὴ σωστὰ 35 χιλιάδες ἄσπρα, καὶ κατὰ τὸ ἔτος 1084 τὴν ἐννάτην ἡμέραν τῆς σελήνης φεμπιούλ ἐβέλ ἐδέθη, εἰς αὐτοὺς βασιλικὸν φερμάνιον καὶ ἀντίγραφον τοῦ βασιλικοῦ καταστήμου, διὰ τοῦτο ἔγεινε βασιλικὴ προσταγὴ μου. καὶ διδοὺς εἰς χεῖράς των τὸ παρὸν βασιλικὸν μπεράτιον

διατάττω, δτι τὸ μοναστήριον Μέγα Σπήλαιον, ἀφοῦ δώσῃ κατ' ἔτος εἰς τοὺς συν[τ]άκτας τῶν φόρων τὰ πενήντα γρόσια ἥτοι 35 χιλιαρίδες λεπτὰ (ἄσπρα) τὸν προσδιωρισθέντα φόρον διὰ τὰ ἐν ταῖς ἐπαρχίαις Καλαβρύτων, Βοστίζης, Παλαιῶν Πατρῶν καὶ Γαστούνης μετόχια του καὶ τὰ παρ' αὐτοῦ κακλιεργούμενα χωράφια, ἀμπέλια, λειβάδια, δένδρη καὶ λοιπὰ κτήματα δντα ὑπὸ τὴν ἔξουσίαν του, νὰ μὴ τὸ ἐνοχλήσουν πλέον μὲ ἀπαιτήσεις χαρατζίων, δεκάτων καὶ ἄλλων φόρων, οὔτε οἱ μιριμηράνιδες, οὔτε οἱ χάσι βοεβόνδαι, οὔτε οἱ ἐπιστάται τῶν τιμαρίων, οὔτε οἱ φύλακες τῶν φρουρίων, οὔτε ἄλλοι ἔχοντες ἔξουσίαν τινά. οὗτως ἡς ἡξεύρωσι καὶ ἂς δώσωσι πίστιν εἰς τὸ βασιλικόν μου σῆμαίον. ἐξεδόθη τῇ κε' τῇσι σελήνῃ τζεμάζουλ ἐβέλ ἐν ἔτει 1090 (ἀπὸ Χριστοῦ 1674).

(*"Οτι πιστὴ μετάρρασις.* Τῇ 12 Ιουλίου 1834 ἐν Ἀργει, ὁ διερμηνεὺς τοῦ βασιλείου τῆς Ἑλλάδος. Τουσουφμπέις Ἀχμετπασαζαδές).

IV. 7202—1693, 5. mensis septembris, ind. I.

Antonius Zeno, procurator generalis exercituum venetorum in Peloponneso, praecipit, ut monasterium solvat annuatim realia ducenta pro decima, secundum decisionem senatus.

Παρὰ τοῦ εὐγενοῦς καὶ αριθμοῦ ἀνδρὸς Ἀντωνίου Ζήνου, γενικοῦ διοικητοῦ τῶν εἰς τὴν Πελοπόννησον στρατευμάτων, πίστιν, ἀγάπην, ὑγιείαν καὶ φιλίαν.

Ἐνεργανίσθησαν εἰς τὴν σεβαστὴν γαληνότητά μας δ ἡγούμενος καὶ οἱ καλόγηροι τῆς μονῆς τῆς ἀφιερωμένης εἰς τὴν ὑπεραγίαν Θεοτόκον τοῦ Μεγάλου Σπηλαίου τῆς ἐν τῇ περιοχῇ τῶν Καλαβρύτων καὶ δι' εὐσεβάστου ἀναφορᾶς των ἐπαρεκάλεσαν, δτι μὲ ἐκεῖνον τὸν φόρον τοῦ δεκάτου, 300 σε ἐγχριθῇ δίκαιον νὰ προσδιορισθῇ παρὰ τῆς δημοσίου ἔξουσίας νὰ συγχωρηθῇ εἰς αὐτοὺς ἡ εἰρηνική, κάρπωσις τῶν κτημάτων, ὡς διωρισμένη πρὸς ἔξοιχονόμησιν τοῦ ῥηθέντος μοναστηρίου αὐτοῦ. περὶ τῆς παρακλήσεως αὐτῶν ἐλήφθησαν αἱ ἀπαιτούμεναι πληροφορίαι, καὶ ίδοὺ κατὰ τὴν τούτων συνέπειαν ἐκδίδει ἡ γερουσία τὴν ἀπόφασιν ταύτην, δτι ἐπάγω εἰς τὰ κτήματα καὶ δλην τὴν περιουσίαν τοῦ αὐτοῦ μοναστηρίου, δσην κατὰ τὸ παρὸν κατέχει, νὰ πληρώνηται μέγρι νέας δημοσίας ἀποφάσεως τὸ γρέος τοῦ δεκάτου φόρου εἰς διάλια διακόσια κατ' ἔτος. διευθύνθησαν ἡδη πρὸς τὴν αὐτοῦ γαληνότητα, τὸν γενικὸν ἀρχηγὸν τῆς θαλάσσης, αἱ εἰδοὶ ποιῆσεις δι' ἐκείνας· τὰς διατάγεις, τὰς ὅποιας ἡ ίδια του φρόνησις ἐνέχριγεν